

ZAKON O AKCIZAMA U BOSNI I HERCEGOVINI*

(*"Službeni glasnik BiH"*, br. 49/09, 49/14, 60/14, 91/17 i 50/22)

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

(1) Ovim zakonom uređuje se oporezivanje prometa i/ili uvoza određenih vrsta proizvoda (u daljnjem tekstu: akcizni proizvodi) na teritoriji Bosne i Hercegovine posebnim oblikom poreza - akcizom.

(2) Odredbe ovog zakona primjenjuju se i na putarinu.

Član 2.

(Uplata i raspodjela)

(1) Prihodi po osnovu akciza i putarina uplaćuju se na Jedinствeni račun Uprave za indirektno oporezivanje BiH, a njihova raspodjela vrši se u skladu sa Zakonom o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda (*"Službeni glasnik BiH"*, br. 55/04 i 34/07).

(2) **Naplaćeni prihodi od putarine u iznosu 0,25 KM za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva vode se na posebnom podračunu otvorenom kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, a ti prihodi bit će raspodjeljivani u skladu sa Zakonom o uplatama na Jedinствeni račun i raspodjeli prihoda (izmjena 91/17).**

Član 3.

(Pojmovi)

Pojmovi korišteni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) pravno lice - svako pravno lice koje je, u skladu s važećim propisima, registrirano za proizvodnju, uvoz i/ili promet akciznih proizvoda iz člana 4. ovog zakona;
- b) preduzetnik - svako fizičko lice koje je kod nadležnog organa registrirano za proizvodnju i/ili promet akciznih proizvoda iz člana 4. ovog zakona;
- c) građanin-proizvođač - fizičko lice koje ima prebivalište u Bosni i Hercegovini, a bavi se proizvodnjom akciznih proizvoda;
- d) UIO - Uprava za indirektno oporezivanje;
- e) Upravni odbor - Upravni odbor UIO uspostavljen Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini (*"Službeni glasnik BiH"*, br. 44/03, 52/04 i 34/07).

DIO DRUGI - AKCIZA

POGLAVLJE I. PREDMET OPOREZIVANJA

Član 4.

(Akcizni proizvodi)

(1) Predmet oporezivanja je promet akciznih proizvoda koji su proizvedeni u Bosni i Hercegovini kada proizvođač prvi put njima prometuje i/ili uvoz akciznih proizvoda u Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: BiH).

(2) Akciznim proizvodima, u smislu stava (1) ovog člana, smatraju se:

- a) naftni derivati;
- b) duhanske preradevine;
- c) bezalkoholna pića;
- d) alkohol, alkoholna pića i voćna prirodna rakija;
- e) pivo i vino;

* Zakon je objavljen u *"Službenom glasniku BiH"*, broj 49/09 od 22. juna 2009. godine, stupio je na snagu 30. juna 2009. godine, a primjenjuje se od 1. jula 2009. godine. Izmjene i dopune Zakona su objavljene u *"Službenom glasniku BiH"*, broj 49/14 od 24. juna 2014. godine, stupile su na snagu 2. jula 2014. godine, a primjenjuju se od 1. avgusta 2014. godine, 60/14 od 4. avgusta 2014. godine, stupile su na snagu 12. avgusta 2014. godine, a primjenjuju se od 1. septembra 2014. godine, 91/17 od 26. decembra 2017. godine, stupile su na snagu 3. januara 2018. godine, a primjenjuju se od 1. februara 2018. godine i 50/22 od 29. jula 2022. godine, stupile su na snagu 6. avgusta 2022. godine, a počinju se primjenjivati danom stupanja na snagu Pravilnika o primjeni Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini donesenog u skladu s članom 4. ovog zakona. Radi lakšeg prepoznavanja šta je u izmjenama i dopunama Zakona promijenjeno, tekst izmjena i dopuna odštampan je masnim slovima u svim izmijenjenim članovima.

f) kafa;

g) biogoriva i biotečnosti (izmjena 91/17).

Član 5.

(Naftni derivati)

Naftnim derivatima, u smislu člana 4. stav (2) tačka a) ovog zakona, smatraju se:

- a) motorni benzini, uključujući i bezolovni, nezavisno od oktanske vrijednosti i komercijalnog naziva;
- b) dizel goriva i ostala plinska ulja;
- c) petrolej (kerozin);
- d) lož-ulje ekstra lako i lako specijalno (EL i LS);
- e) tečni naftni plin za pogon motornih vozila (izmjena 91/17).

Član 6.

(Duhanske prerađevine)

(1) Duhanskim prerađevinama u smislu člana 4. stav (2) tačka b) ovog zakona smatraju se:

a) cigarete

b) cigare i cigarilosi

c) duhan za pušenje

1) rezani duhan za motanje cigareta

2) ostali duhan za pušenje.

(2) Cigaretama se smatraju:

a) smotuljci duhana prikladni za pušenje, obavijeni omotom koji nije od prirodnog duhana;

b) proizvodi slični cigaretama koji se sastoje od smotuljaka duhana obavijeni jednostrukim i dvostrukim omotačem. Vanjski omotač izrađen je od materijala koji nije list prirodnog duhana i postavljen je u pravoj liniji uzdužno;

c) duhanski štapići koji se jednostavnim neindustrijskim postupkom stavljaju u papirni omot za cigarete ili se umotavaju u papirne listiće;

d) duhanski proizvodi stavljeni u promet pod nazivom cigarete.

(3) Cigare i cigarilosi su smotuljci duhana koji su obavijeni vanjskim zaštitnim listom od duhana.

(4) Duhan za pušenje obuhvata:

a) rezani ili na drugi način usitnjeni, pleteni ili u blokove presovani duhan koji je prikladan za pušenje bez daljnje industrijske obrade;

b) ostali duhan za pušenje koji je prikladan za pušenje i stavljen u maloprodaju, a koji ne potpada pod st. (2) i (3) ovog člana. Ostalim duhanom za pušenje smatraju se i ostaci listova duhana i nusproizvodi nastali preradom duhana ili proizvodnjom duhanskih prerađevina (izmjena 49/14).

Član 7.

(Bezalkoholna pića)

(1) Bezalkoholnim pićima se, u smislu člana 4. stav (2) tačka c) ovog zakona, smatraju osvježavajuća bezalkoholna pića od voćnog soka, voćne baze, biljnih ekstrakata, žitarica i surutke, umjetna osvježavajuća bezalkoholna pića i niskoenergetska osvježavajuća bezalkoholna pića.

(2) Pod bezalkoholnim pićima, u smislu stava (1) ovog člana, ne smatraju se:

a) prirodne mineralne, gazirane i negazirane vode, izvorske domaće i uvozne vode i stone vode;

b) 100 % prirodni sokovi od voća i povrća i njihovih mješavina;

c) sokovi od voća i povrća, te njihove mješavine, sa ili bez dodatka vode, sa ili bez dodatog šećera, sa ili bez konzervansa, sa ili bez CO₂, sa ili bez umjetnih boja, sa ili bez umjetnih aroma i drugih umjetnih dodataka, sa stvarnim i deklariranim udjelom 50% i više voća i/ili povrća u suhoj tvari;

d) sirupi, prašci i pastile namijenjeni za pripremu bezalkoholnih pića razblaživanjem u vodi.

Član 8.

(Alkohol, alkoholna pića i voćna prirodna rakija)

(1) Alkoholom se, u smislu člana 4. stav (2) tačka d) ovog zakona, smatraju sve vrste alkohola, nezavisno od sirovine iz koje se dobiva i postupka dobivanja.

(2) Alkoholnim pićima se, u smislu člana 4. stav (2) tačka d) ovog zakona, smatraju pića koja sadrže više od 2% alkohola.

(3) Voćnom prirodnom rakijom se, u smislu člana 4. stav (2) tačka d) ovog zakona, smatra proizvod dobiven destilacijom prevrelog soka, masulja ili komine grožđa ili drugog voća na manje od 86% vol. alkohola, u kojem se ne smije osjetiti miris i okus drugačiji od onoga koji proističe od upotrijebljenih sirovina, kojem se ne smiju dodavati arome ni etilni alkohol poljoprivrednog porijekla, šećer i drugi ugljeni hidrati.

Član 9.

(Pivo i vino)

(1) Pivom se, u smislu člana 4. stav (2) tačka e) ovog zakona, smatra osvježavajuće pjenušavo piće dobiveno od vode, ječmenog slada, kvasca, nezaslađenih žitarica i hmelja, bez obzira na koncentraciju ekstrakta u sladu ili koncentraciju alkohola u pivu.

(2) Vinom se, u smislu člana 4. stav (2) tačke e) ovog zakona, smatra vino od grožđa (uključujući pojačana vina), vermut i ostala vina grožđa aromatizirana biljem ili aromatskim tvarima.

Član 10.

(Kafa)

Kafom se, u smislu člana 4. stav (2) tačka f) ovog zakona, smatra:

- a) sirova kafa (sa ili bez kofeina);
- b) pržena kafa (sa ili bez kofeina), u zrnu ili mljevena;
- c) ljuske i opne pržene kafe;
- d) ostali proizvodi od kafe koji u sebi sadrže 50% i više kafe.

Član 11.

(Bliže određenje proizvoda)

Bliže određenje proizvoda iz čl. 4. do 10. ovog zakona koji se oporezuju akcizom propisat će Upravni odbor pravilnikom.

POGLAVLJE II. PORESKI OBVEZNIK I REGISTRACIJA

Član 12.

(Poreski obveznik)

(1) Poreski obveznik je pravno lice ili preduzetnik koji akcizne proizvode iz člana 4. stav (2) tač. a), b), c), d), e) i g) ovog zakona uvozi i/ili proizvodi na teritoriji BiH (*izmjena 91/17*).

(2) Poreski obveznik za proizvode iz člana 4. stav (2) ovog zakona tačka f) je uvoznik.

(3) Pravno lice ili preduzetnik koji nabavi alkoholna pića, voćne prirodne rakije i vina neposredno od građanina - proizvođača koji nije obveznik akcize smatra se poreskim obveznikom u smislu ovog zakona.

(4) Proizvođačem duhanskih preradevina u smislu ovog zakona smatra se svako fizičko lice, poduzetnik ili pravno lice nastanjeno/sa sjedištem u Bosni i Hercegovini koje duhan prerađuje u duhanske proizvode namijenjene za maloprodaju (*izmjena 49/14*).

Član 13.

(Registracija poreskog obveznika)

(1) Poreski obveznik koji se bavi proizvodnjom i/ili uvozom akciznih proizvoda, kao i pravno lice ili preduzetnik iz člana 12. stava (3) ovog zakona, dužni su prije početka obavljanja djelatnosti iz koje može prosteći poreska obaveza po ovom zakonu da se registriraju kod UIO.

(2) Registracija iz stava (1) ovog člana vrši se upisom u Jedinostveni registar obveznika indirektnih poreza, prema propisima koji reguliraju taj upis.

(3) Za propisivanje uslova za registraciju i prestanak registracije poreskog obveznika iz stava (1) ovog člana nadležan je Upravni odbor.

Član 14.

(Prijava proizvodnih pogona i skladišta)

(1) Poreski obveznik - proizvođač akciznih proizvoda dužan je UIO prijaviti pogon u kojem će vršiti proizvodnju akciznih proizvoda.

(2) Poreski obveznik iz člana 12. ovog zakona dužan je UIO prijaviti skladište u kojem se vrši skladištenje akciznih proizvoda i/ili sirovine za proizvodnju akciznih proizvoda.

POGLAVLJE III. OSNOVICA AKCIZE

Član 15.

(Osnovica akcize)

(1) Osnovica akcize određena je:

- a) količinom, za akcizne proizvode za koje se akciza plaća po mjernoj jedinici;
- b) maloprodajnom cijenom i količinom po mjernoj jedinici za duhanske preradevine.

(2) Osnovica akcize u slučaju utvrđivanja manjka i rashoda određena je količinom manjka koji se ne može praviati višom silom, odnosno količinom rashoda (kalo, rastur, kvar i lom) iznad količine određene posebnim aktom Upravnog odbora.

(3) Akciza na naftne derivatate plaća se po litru derivata na količinu utvrđenu pri temperaturi +15°C. Bliže

odredbe o određivanju ekvivalenta za preračunavanje iz jedinice mase u volumensku jedinicu utvrdit će Upravni odbor posebnim aktom.

(4) Akciza na kafu plaća se za jedan kilogram neto težine kafe. Ako se kafa stavlja u promet u pakovanjima većim ili manjim od jednog kilograma, akciza se plaća proporcionalno količini u pakovanju.

(5) Na promet alkohola, alkoholnih pića i voćne prirodne rakije akciza se plaća po litru apsolutnog alkohola. Ako se proizvodi iz člana 8. ovog zakona stavljaju u promet u pakovanjima većim ili manjim od jednog litra, akciza se plaća proporcionalno količini apsolutnog alkohola u pakovanju.

POGLAVLJE IV. IZNOSI I STOPE AKCIZE

Član 16.

(Iznosi i stope akcize)

Akciza se obračunava i plaća u apsolutnom iznosu po mjernoj jedinici i/ili po proporcionalnoj stopi.

Član 17.

(Iznosi akcize za naftne derivate)

Za naftne derivate akciza se plaća po litru, i to na:

- a) dizel-gorivo i ostala plinska ulja . . . . . 0,30 KM;
- b) petrolej (kerozin). . . . . 0,30 KM;
- c) motorni benzin - bezolovni . . . . . 0,35 KM;
- d) motorni benzin . . . . . 0,40 KM;
- e) lož-ulje ekstra lako i lako specijalno (EL i LS) **0,45 KM** (*izmjena 91/17*);
- f) tečni naftni plin za pogon motornih vozila 0,00 KM** (*izmjena 91/17*);
- g) biogoriva i biotečnosti 0,30 KM** (*izmjena 91/17*).

Član 18.

(Iznosi akcize za bezalkoholna pića, pivo i vina)

(1) Za sljedeće akcizne proizvode akciza se plaća po litru, i to:

- a) bezalkoholna pića .....0,10 KM,
- b) pivo .....0,25 KM,
- c) vino .....0,25 KM.

(2) Izuzetno, od stava (1) tačka b) ovog člana proizvođač piva čija je prosječna proizvodnja u prethodne tri godine manja od 400.000 hl, akcizu plaća 0,20 KM/l.

(3) Pravo iz stava (2) ovog člana može ostvariti i uvoznik pod uslovom da ima dokaz da je pivo nabavio od proizvođača čija je prosječna proizvodnja u prethodne tri godine manja od 400.000 hl.

(4) Bliže odredbe za ostvarivanje prava korištenja niže stope iz st. (2) i (3) ovog člana, propisat će Upravni odbor pravilnikom (*izmjena 60/14*).

Član 19.

(Iznosi akcize za alkohol i alkoholna pića i voćnu prirodnu rakiju)

Za alkohol, alkoholna pića i voćnu prirodnu rakiju akciza se plaća po litru apsolutnog alkohola, i to:

- a) alkohol ..... 15,00 KM;
- b) alkoholna pića ..... 15,00 KM;
- c) voćna prirodna rakija ..... 8,00 KM.

Član 20.

(Iznosi akcize za kafu)

Za kafu akciza se plaća prilikom uvoza po kilogramu, i to za:

- a) sirovu kafu ..... 1,50 KM;
- b) prženu kafu (u zrnju ili mljevena) ..... 3,00 KM;
- c) ljuske i opne pržene kafe i ostale proizvode od kafe .. 3,50 KM.

Član 21.

(Akciza na duhanske preradevine)

(1) Na cigarete se plaća proporcionalna akciza u procentu na maloprodajnu cijenu i specifična akciza na 1.000 cigareta, odnosno za pakovanje od 20 komada.

(2) Na cigare i cigarilose plaća se proporcionalna akciza u procentu na maloprodajnu cijenu.

(3) Na duhan za pušenje plaća se akciza po kilogramu (*izmjena 49/14*).

Član 21a.

(Akciza na cigarete)

(1) Na cigarete se plaća akciza, i to:

a) proporcionalna, po stopi od 42% na osnovicu utvrđenu u skladu s članom 15. stav (1) tačka b) ovog zakona i

b) specifična akciza utvrđena od Upravnog odbora, kako bi se osigurala dinamika usklađivanja stopa akciza s relevantnim evropskim direktivama.

(2) Upravni odbor će najkasnije do 30. oktobra tekuće godine utvrditi iznos specifične akcize za narednu godinu iz stava (1) tačka (b) ovog člana, sve dok ukupno akcizno opterećenje cigareta s najnižom maloprodajnom cijenom ne dostigne iznos od 176,00 KM za 1.000 komada. Godišnje povećanje specifične akcize ne može biti manje od 7,50 KM za 1.000 komada, odnosno 0,15 KM za pakovanje od 20 komada.

(3) Odluka Upravnog odbora o specifičnoj akcizi iz stava (2) ovog člana primjenjuje se od 1. januara naredne godine.

(4) Specifična akciza za pakovanja različita od pakovanja koje sadrži 20 cigareta plaća se srazmjerno broju komada u pakovanju (*izmjena 49/14*).

Član 21b.

(Minimalna akciza na cigarete)

(1) Ako je obračunata akciza na cigarete prema članu 21a. stav (1) ovog zakona manja od minimalne akcize utvrđene ovim zakonom, plaća se minimalna akciza.

(2) Minimalna akciza iz stava (1) ovog člana podrazumijeva ukupnu akcizu (proporcionalnu i specifičnu) za 1.000 komada, odnosno za pakovanje od 20 komada.

(3) Minimalna akciza na cigarete iznosi najmanje 60% prosječne ponderirane maloprodajne cijene cigareta za period od 1. jula prethodne godine do 30. juna tekuće godine.

(4) Prosječna ponderirana maloprodajna cijena cigareta iz stava (3) ovog člana izračunava se na osnovu podataka UIO o izdatim akciznim markicama za period od 1. jula prethodne godine do 30. juna tekuće godine. Prosječna ponderirana maloprodajna cijena izračunava se na način da se ukupna vrijednost cigareta, sa svim uključenim porezima, za koje su izdate akcizne markice za period od 1. jula prethodne godine do 30. juna tekuće godine, podijeli s ukupnom količinom cigareta za koje su izdate akcizne markice za isti period.

(5) Minimalnu akcizu na cigarete iz stava (3) ovog člana, izračunatu na osnovu metodologije iz stava (4) ovog člana, utvrđuje Upravni odbor najkasnije do 30. oktobra tekuće godine za narednu godinu, a odluka Upravnog odbora o minimalnoj akcizi se primjenjuje od 1. januara naredne godine (*izmjena 49/14*).

Član 21c.

(Akciza na cigare i cigarilose)

Na cigare i cigarilose plaća se proporcionalna akciza po stopi od 42% na osnovicu utvrđenu u skladu s članom 15. stav (1) tačka b) ovog zakona (*izmjena 49/14*).

Član 21d.

(Akciza na duhan za pušenje)

(1) Akciza na duhan za pušenje utvrđuje se u visini od najmanje 80% minimalne akcize na cigarete iz člana 21b. ovog zakona iskazane za 1.000 cigareta.

(2) Akcizu na duhan za pušenje utvrđuje Upravni odbor najkasnije do 30. oktobra tekuće godine za narednu godinu, a odluka Upravnog odbora o minimalnoj akcizi primjenjuje se od 1. januara naredne godine.

(3) Izuzetno od st. (1) i (2) ovog člana, akciza na duhan za pušenje za 2014. godinu iznositi će 78 KM/kg (*izmjena 49/14*).

POGLAVLJE V. NASTANAK OBAVEZE OBRAČUNAVANJA I PLAĆANJA AKCIZE

Član 22.

(Nastanak obaveze obračunavanja akcize)

Obaveza obračunavanja akcize na osnovu prometa akciznih proizvoda nastaje u trenutku:

a) izdavanja računa proizvođača pri prvoj prodaji ili u trenutku isporuke proizvoda, ako je isporuka obavljena prije izdavanja računa;

b) uvoza akciznih proizvoda na teritoriju BiH, osim za duhanske prerađevine, kao i alkoholna pića, voćne prirodne rakije i vina koja podliježu obavezi obilježavanja akciznim markicama;

c) **preuzimanja** akciznih markica za duhanske prerađevine (*izmjena 50/22*);

d) preuzimanja akciznih markica za alkoholna pića, voćne prirodne rakije i vina;

e) utvrđivanja manjka, koji se ne može pravdati višom silom;

f) rashodovanja (kalo, rastur, kvar i lom), iznad količine određene aktom Upravnog odbora koji će se zasnivati na općim trgovinskim principima;

g) korištenja akciznih proizvoda od strane proizvođača za vlastitu potrošnju.

Član 23.

(Plaćanje akcize)

(1) Obračunatu akcizu iz člana 22. ovog zakona poreski obveznik dužan je uplatiti u rokovima propisanim u st. (2) do (6) ovog člana.

(2) U slučajevima iz člana 22. stava (1) tačka a) ovog zakona, poreski obveznik dužan je platiti akcizu u roku od deset dana po isteku mjeseca u kojem je nastala obaveza obračunavanja akcize.

(3) U slučajevima iz člana 22. stav (1) **tač. b) i c)** i kod uvoza akciznih proizvoda iz tačke d) ovog zakona, poreski obveznik dužan je platiti akcizu u roku propisanom za plaćanje uvoznih dažbina (*izmjena 50/22*).

(4) U slučajevima iz člana 22. stav (1) **tač. c) i d)** ovog zakona, za proizvode koji ne podliježu plaćanju akcize prema stavu (3) ovog člana poreski obveznik dužan je akcizu platiti u roku od deset dana po isteku mjeseca u kojem je došlo do izdavanja računa proizvođača pri prvoj prodaji ili u trenutku isporuke proizvoda, ako je isporuka obavljena prije izdavanja računa (*izmjena 50/22*).

Raniji stav (5) brisan ("Službeni glasnik BiH", broj 50/22).

(5) U slučajevima iz člana 22. stav (1) tač. e), f) i g) ovog zakona, poreski obveznik dužan je platiti akcizu u roku od deset dana po isteku mjeseca u kojem je nastala obaveza obračunavanja akcize.

POGLAVLJE VI. OBILJEŽAVANJE I USLOVI PROMETOVANJA AKCIZNIH PROIZVODA

Član 24.

(Deklaracija proizvoda)

Proizvođač, odnosno uvoznik dužan je na deklaraciji proizvoda (etiketi) i drugom dokumentu koji prati akcizne proizvode označiti siroviniski sastav, vrstu, kvalitet i druga svojstva akciznih proizvoda bitna za utvrđivanje poreske obaveze.

Član 25.

(Akcizne markice)

(1) Duhanske prerađevine, alkoholna pića, voćna prirodna rakija, kafa i vina koja se stavljaju u promet u pakovanjima predviđenim za prodaju na malo u BiH moraju biti obilježene akciznim markicama.

(2) Izuzetno od odredbi stava (1) ovog člana, alkoholna pića, voćna prirodna rakija i vina, koja sadrže manje od 5% alkohola, ne moraju biti obilježene akciznim markicama.

(3) Oblik, sadržaj i zaštitu akciznih markica, proceduru štampanja, čuvanja i postupanja s njima, te obilježavanje proizvoda, kao i postupanje s proizvodima koji su obilježeni markicama izdatim prema ranije važećim propisima propisat će Upravni odbor posebnim aktom.

(4) Akcizne markice izdaje UIO.

(5) Maloprodajne cijene duhanskih prerađevina koje će se štampati na akciznim markicama poreski obveznik mora prijaviti UIO prije njihovog stavljanja u promet.

(6) Duhanske prerađevine, kafa, alkoholna pića, voćne prirodne rakije i vina, izuzev alkoholnog pića, voćne prirodne rakije i vina iz stava (2) ovog člana, koja nisu obilježena akciznim markicama, kao i proizvodi nepravilno obilježeni markicama, smatraju se akciznim proizvodima na koje nije obračunata i plaćena akciza.

(7) Duhanske prerađevine, kafa, alkoholna pića, voćne prirodne rakije i vino, koji se izvoze ili prodaju u bescarinskim prodavnicama, ne moraju biti obilježeni akciznim markicama, ali na ambalaži ili na posebnoj markici moraju imati utisnute riječi: "samo za izvoz" ili na engleskom jeziku: "for export only".

(8) Upravni odbor, ako smatra da je to potrebno, može uvesti obilježavanje akciznim markicama i drugih akciznih proizvoda.

POGLAVLJE VII. PORESKE EVIDENCIJE I PORESKA PRIJAVA

Član 26.

(Evidencije)

(1) Poreski obveznik dužan je voditi posebnu evidenciju o uvozu, prometu, potrošnji i stanju akciznih proizvoda, te imati urednu i ažurnu knjigovodstvenu i vanknjigovodstvenu dokumentaciju.

(2) Bliže odredbe o načinu vođenja evidencije, sadržaju evidencija i načinu dostavljanja UIO kao i oblik i sadržaj poreske prijave za akcizu propisat će Upravni odbor pravilnikom.

Član 27.

(Prijava akcize)

(1) Poreski period obuhvata vrijeme jednog kalendarskog mjeseca.

(2) Poreski obveznik - proizvođač dužan je da obavezu nastalu po osnovu akcize prijavi u poreskom periodu u kojem je obaveza i nastala.

(3) Prijavu iz stava (2) ovog člana poreski obveznik podnosi UIO do 10. u mjesecu po isteku poreskog perioda.

(4) Izuzetno od stava (2) ovog člana, poreski obveznik dužan je da podnese prijavu akcize, bez obzira da li ima obavezu plaćanja akcize u periodu za koji je prijava podnesena.

POGLAVLJE VIII. KONTROLA OBRAČUNAVANJA I PLAĆANJA AKCIZE

Član 28.

(Kontrola obračunavanja i plaćanja)

Kontrolu obračunavanja, prijavljivanja i plaćanja akcize vrši UIO u skladu s ovim zakonom i drugim zakonima iz oblasti indirektnog oporezivanja.

Član 29.

(Privremeno oduzimanje akciznih proizvoda)

(1) Akcizni proizvodi zatečeni u prometu bez akciznih markica ili nepravilno obilježeni akciznim markicama, kao i akcizni proizvodi zatečeni u prometu bez vjerodostojne dokumentacije o pravnom poslu na osnovu kojeg se stiče pravo raspolaganja predmetnim proizvodima bit će privremeno oduzeti do okončanja postupka.

(2) Ovlaštenje za privremeno oduzimanje akciznih proizvoda iz stava (1) ovog člana imaju ovlaštena službena lica UIO i ovlaštena službena lica iz drugih organa u okviru svoje nadležnosti.

POGLAVLJE IX. OSLOBAĐANJE, POVRAT I UMANJENJE AKCIZE

Član 30.

(Oslobađanje)

(1) Od plaćanja akciza oslobođeni su sljedeći akcizni proizvodi:

- a) proizvodi koji se izvoze;
- b) proizvodi koji se isporučuju u bescarinske prodavnice radi prodaje putnicima koji odlaze u inozemstvo;
- c) proizvodi koji se uvoze, unose ili primaju iz inozemstva, a koji su po carinskim propisima oslobođeni od plaćanja uvoznih dažbina;
- d) proizvodi koji se isporučuju diplomatskim i konzularnim predstavništvima i njihovom osoblju, po principu reciprociteta, a na osnovu akta Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine;
- e) proizvodi koji se isporučuju licima koja su po osnovu Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i Aneksa uz taj sporazum, te ratificiranih međunarodnih ugovora i konvencija oslobođena od plaćanja ove vrste poreza;
- f) gorivo za avione i brodove u međunarodnom saobraćaju;
- g) na uvoz i/ili isporuku alkohola koji se koristi kao repromaterijal za proizvodnju alkoholnih pića, licu registriranom za proizvodnju u skladu s članom 13. ovog zakona.

(2) Upravni odbor propisat će pravilnikom postupak po kojem se ostvaruju prava na oslobađanja iz stava (1) ovog člana.

Član 31.

(Povrat)

(1) Fizička i pravna lica koja koriste lož-ulje za zagrijavanje stambenih i poslovnih objekata i objekata za poljoprivrednu proizvodnju (staklenici i plastenici) imaju pravo na povrat akcize plaćene na lož-ulje.

(2) Preduzetnik i pravna lica koja koriste alkohol za proizvodnju lijekova i/ili u medicinske svrhe, kao i etil alkohol koji koriste kao repromaterijal u proizvodnji sredstava za čišćenje i pranje, kozmetičkih proizvoda i ostalih proizvoda na koje se ne plaća akciza imaju pravo na povrat uplaćenog iznosa akcize.

(3) Pravno lice koje je izvezlo akcizne proizvode za koje je prethodno plaćena akciza ima pravo na povrat uplaćenog iznosa.

(4) Zahtjev za povrat uplaćene akcize podnosi se UIO.

(5) UIO je dužan da izvrši povrat uplaćene akcize najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(6) Upravni odbor propisat će uslove i postupak po kojem se ostvaruje pravo na povrat akcize na bazi normativa potrošnje po metru kvadratnom površine koja se zagrijava.

POGLAVLJE X. OGRANIČENJE U PROMETU ODREĐENIH PROIZVODA

Član 32.

(Ograničenja u prometu lož-ulja)

(1) Poreski obveznici iz člana 12. stav (1) ovog zakona dužni su prije puštanja u promet (ako se radi o proizvođaču iz BiH) ili uvoza lož-ulje obojiti crvenom bojom uz dodavanje indikatora (markera) prema važećim propisima i standardima.

(2) Na lož-ulje koje je prometovano a nije obojeno crvenom bojom u skladu sa stavom (1) ovog člana bit će naplaćena akciza u iznosu od **0,45 KM** po litru i za njega se ne može ostvariti povrat (*izmjena 91/17*).

(3) Lož-ulje se ne smije koristiti u svrhe suprotne njegovoj osnovnoj namjeni.

(4) Ako se pri kontroli vozila na motorni pogon, plovnih objekata na motorni pogon ili drugih transportnih

sredstava na motorni pogon, odnosno za pogon drugih motora, utvrdi da se lož-ulje koristi kao pogonsko gorivo, akciza će biti obračunata i naplaćena od vlasnika predmetnog sredstva u iznosu od **0,45 KM** po litru, na količinu koja odgovara zapremini rezervoara uvećanoj za deset puta (*izmjena 91/17*).

Član 33.

(Promet lož-ulja)

(1) Promet lož-ulja (ekstra lako i lako specijalno EL i LS) može se vršiti na benzinskim pumpama, u za to posebno predviđenom skladištu izdvojenom od mjesta predviđenog za snabdijevanje pogonskim gorivom motornih vozila i vozila na motorni pogon, ili iz samostalnih posebnih skladišta ili direktnom isporukom potrošaču.

(2) Skladišta iz stava (1) ovog člana moraju biti registrirana kod UIO.

(3) Uslove i način prijavljivanja i davanja saglasnosti za registraciju skladišta iz stava (1) ovog člana propisat će UIO posebnim aktom.

(4) Držalac skladišta za prodaju lož-ulja iz stava (1) ovog člana dužan je lož-ulje dostavljati autocisternama na adresu kupca, te o svim isporukama voditi urednu evidenciju.

(5) Evidencija iz stava (4) ovog člana obavezno mora sadržavati podatke o nabavljenim količinama lož-ulja, te tačne podatke o isporukama kupcima.

(6) Bliže odredbe o načinu vođenja evidencije, sadržaju evidencija i načinu dostavljanja nadležnom organu, te oblik i sadržaj propisat će Upravni odbor posebnim aktom.

Član 34.

(Kontrola prometa lož-ulja)

(1) Kontrolu nad upotrebom i korištenjem lož-ulja u smislu odredbi čl. 32. i 33. ovog zakona vrše ovlaštena lica UIO i ovlaštena službena lica iz drugih organa u okviru svoje nadležnosti.

(2) U slučaju utvrđivanja nepravilnosti, postupak obračuna i naplate akcize je u nadležnosti UIO.

DIO TREĆI - PUTARINA

Član 35.

(Osnovica i iznos)

(1) Putarina kao vrsta indirektnog poreza plaća se na biogoriva i biotečnosti iz člana 4. stav (1) tačka g) ovog zakona i na naftne derivate iz člana 5. stav (1) tač. a), b) i e) ovog zakona.

(2) Putarina iz stava (1) ovog člana plaća se u iznosu:

a) **0,15 KM po litru proizvoda, odnosno kilogramu tečnog naftnog plina za puteve i**

b) **0,25 KM po litru proizvoda, odnosno kilogramu tečnog naftnog plina za izgradnju autoputeva i za izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva, od čega se 0,20 KM odnosi na izgradnju autoputeva, a 0,05 za izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva** (*izmjena 91/17*).

Član 36.

(Oslobađanje)

(1) Putarina se ne plaća na dizel-gorivo koje se koristi za potrebe rudnika, termoelektrana i željeznica (za pogon šinskih vozila), u količini koju odobri Upravni odbor na prijedlog vlada entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

(2) Bliže odredbe o uslovima i postupku za ostvarivanje oslobađanja plaćanja putarine iz stava (1) ovog člana propisat će pravilnikom Upravni odbor.

Član 37.

(Naknadna naplata)

(1) Ako se pri kontroli prometa utvrdi da se promet lož-ulja vrši suprotno odredbama čl. 32. i 33. ovog zakona, obračunat će se putarina iz člana 35. stav (2) ovog zakona.

(2) Ako se pri kontroli vozila na motorni pogon, plovnih objekata na motorni pogon ili drugih transportnih sredstava na motorni pogon, odnosno za pogon drugih motora utvrdi da se lož-ulje koristi kao pogonsko gorivo, putarina iz člana 35. stav (2) ovog zakona bit će obračunata i naplaćena od vlasnika predmetnog sredstva, na količinu koja odgovara zapremini rezervoara uvećanoj za deset puta.

Član 38.

(Ostale odredbe)

(1) Odredbe ovog zakona koje se odnose na akcizu, a tiču se poreskog obveznika, poreske osnovice, načina plaćanja, oslobađanja i povrata akcize, te drugih pitanja koja nisu za putarinu regulirana odredbama čl. 35., 36. i 37. ovog zakona primjenjuju se *mutatis mutandis* i na putarinu.

(2) Kontrolu, obračun, naplatu, oslobađanje, povrat, prinudnu naplatu putarine i ostalo što se odnosi na putarinu vrši UIO.

DIO ČETVRTI - PRAVNA SREDSTVA

Član 39.

(Žalba)

(1) Protiv rješenja donesenog u postupku obračuna i naplate akcize i/ili putarine poreski obveznik ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana primanja rješenja.

(2) Žalba se podnosi i postupak po žalbi provodi na način propisan Zakonom o postupku indirektnog oporezivanja ("Službeni glasnik BiH", br. 89/05).

(3) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Član 40.

(Primjena procesnog zakona)

Na postupke i procedure koji nisu regulirani ovim zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o postupku indirektnog oporezivanja.

DIO PETI - KAZNENE ODREDBE

Član 41.

(Prekršaji)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 200.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice a novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 20.000 KM preduzetnik ako:

a) se na dokumentu koji prati akcizni proizvod ili na akciznom proizvodu ne nalaze podaci o sirovinskom sastavu, vrsti, kvalitetu i drugim svojstvima bitnim za utvrđivanje poreske obaveze ili ako su ti podaci netačni;

b) ne obračuna ili netačno obračuna akcizu;

c) stavi u promet akcizne proizvode prije izvršene registracije iz člana 13. ovog zakona;

d) ne prijavi maloprodajne cijene duhanskih prerađevina UIO prije puštanja u promet ili ako ih prodaje po cijenama višim od prijavljenih;

e) vrši promet lož-ulja suprotno odredbama člana 33. ovog zakona;

f) ne prijavi skladište kod UIO i ne vodi evidencije o nabavljenim i prodatim količinama lož-ulja;

g) koristi lož-ulje kao pogonsko gorivo za pogon motornih vozila, plovnih objekata na motorni pogon ili drugih transportnih sredstava na motorni pogon, odnosno ako se lož-ulje koristilo suprotno njegovoj osnovnoj namjeni;

h) duhanske prerađevine, alkoholna pića, voćne prirodne rakije, vina i kafu stavi u promet, a da akcizni proizvod nije na propisan način obilježen akciznom markicom;

i) akcizne proizvode stavi u promet bez vjerodostojne dokumentacije;

j) ne plati u propisanom roku akcizu ili putarinu (izmjena 91/17);

k) ne vodi evidencije propisane članom 26. ovog zakona;

l) crvenom bojom uz dodavanje indikatora ne oboji isporučene količine lož-ulja;

m) ne izvrši popis zaliha u smislu člana 45. i 45a. ovog zakona (izmjena 91/17);

n) da netačne podatke u cilju primjene niže stope iz člana 18. stav (2) ovog zakona (izmjena 60/14).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 300 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice i preduzetnik ako ne podnesu prijavu akcize u roku iz člana 27. ovog zakona.

(3) Za prekršaj iz st. (1) i (2) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 10.000 KM.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 3.000 KM kaznit će se fizičko lice koje koristi lož-ulje kao pogonsko gorivo za pogon motornih vozila, plovnih objekata na motorni pogon ili drugih transportnih sredstava na motorni pogon.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 3.000 KM kaznit će se fizičko lice koje stavi u promet duhanske prerađevine, alkoholna pića, voćne prirodne rakije, vina i/ili kafu, a da akcizni proizvodi nisu na propisan način označeni akciznom markicom i/ili bez vjerodostojne dokumentacije (izmjena 49/14).

Član 42.

(Zaštitna mjera)

(1) Uz novčanu kaznu pravnom licu i poduzetniku izreći će se zaštitna mjera oduzimanja akciznih proizvoda kojim je učinjen prekršaj iz člana 41. stav (1) tačke h) i i) ovog zakona, kao i fizičkom licu za učinjeni prekršaj iz člana 41. stav (5) ovog zakona (izmjena 49/14).

(2) Postupak s oduzetom robom propisat će posebnim aktom Upravni odbor.

DIO ŠESTI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 43.

(Podzakonski akti)

Upravni odbor donijet će pravilnik o primjeni ovog zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu

ovog zakona.

Član 44.

(Prijava poreskog obveznika i skladišta)

(1) Poreski obveznik koji je prema propisima koji su bili na snazi prije donošenja ovog zakona registrirao proizvodnju akciznih proizvoda kod UIO stupanjem na snagu ovog zakona nije dužan ponovo se registrirati u smislu odredbe člana 13. stav (1) ovog zakona, osim ako nije došlo do promjena u obavljanju djelatnosti.

(2) Poreski obveznik iz stava (1) ovog člana dužan je izvršiti prijavu proizvodnog pogona i skladišta iz člana 14. ovog zakona u roku od 30 dana od dana početka primjene ovog zakona.

Član 45.

(Popis zaliha, obračun i uplata)

(1) Poreski obveznici i druga lica koji se bave prometom duhanskih prerađevina iz člana 1. stav (1) tač. b) i c) ovog zakona dužni su na dan početka primjene ovog zakona popisati zalihe ovih prerađevina i popisne liste dostaviti UIO u roku od sedam dana.

(2) Poreski obveznici i druga lica koji se bave prometom duhanskih prerađevina iz člana 1. stav (1) tač. b) i c) ovog zakona dužni su prijaviti nove maloprodajne cijene UIO u roku od sedam dana od dana izvršenog popisa i na novu osnovicu obračunati i uplatiti razliku akcize u roku od 10 dana od dana dostavljanja popisnih lista.

(3) Poreski obveznici i druga lica koji se bave prometom duhanskih prerađevina dužni su popisati zalihe duhanskih prerađevina pri svakoj promjeni maloprodajnih cijena koje prijavljuju UIO u roku od sedam dana od dana izvršenog popisa i na novu osnovicu obračunati i uplatiti razliku akcize u roku od 10 dana od dana dostavljanja popisnih lista.

(4) Izuzetno za 2014. godinu obračun specifične i minimalne akcize na cigarete vrši se u skladu s Odlukom o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete za 2014. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 88/13).

(5) Obračun akcize na duhanske prerađevine koje nisu obuhvaćene Odlukom iz stava (4) ovog člana vršit će se u skladu s odredbama ovog zakona (*izmjena 49/14*).

Član 45a.

(Popis zaliha i rokovi)

(1) Poreski obveznici i druga lica koja se bave prometom biogoriva i biotečnosti i naftnih derivata dužni su popisati zalihe akciznih proizvoda čijim se prometom bave na dan početka primjene ovog zakona i popisne liste dostaviti Upravi u roku sedam dana.

(2) Poreski obveznici i druga lica koja se bave prometom biogoriva i biotečnosti i naftnih derivata dužni su da na zatečene zalihe utvrđene popisnim listama iz stava (1) ovog člana izvrše obračun akcize i putarine prema odredbama ovog zakona, te da u roku deset dana od dana izvršenog popisa iz stava (1) ovog člana uplate na propisane račune razliku između obračunate i već uplaćene akcize i/ili razliku između obračunate i već uplaćene putarine (*izmjena 91/17*).

Član 46.

(Okončanje ranije započelih postupaka)

Postupak kontrole obračuna i naplate akcize, povrata akcize, prinudne naplate, obnove postupka i drugi upravni postupci, započeti prije početka primjene ovog zakona, a koji nisu okončani pravosnažnim rješenjima, okončat će, prema ranije važećim propisima, organi kod kojih je postupak pokrenut.

Član 46a.

(Postupanje po ranije podnesenom zahtjevu)

(1) Za duhanske prerađevine za koje je zahtjev za štampanje akciznih markica podnesen prije početka primjene ovog zakona plaćanje akcize vrši se prema propisima koji su se primjenjivali u vrijeme podnošenja zahtjeva.

(2) Akciza plaćena prilikom preuzimanja akciznih markica isključuje plaćanje akcize na način propisan članom 23. st. (3) i (4) ovog zakona (*izmjena 50/22*).

Član 47.

(Prestanak važenja ranijeg zakona)

Početak primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 62/04, 48/05 i 72/05).

Član 48.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat

će se od prvog radnog dana mjeseca koji slijedi nakon stupanja na snagu ovog zakona.

U izmjenama i dopunama Zakona ("Službeni glasnik BiH", broj 50/22) uvedene su nove odredbe člana 4. koje glase:

Član 4.

Upravni odbor dužan je u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona uskladiti podzakonske akte za njegovo provođenje.